

فصلنامه علمی پژوهشی دانش سرمایه‌گذاری
دوره ۱۵ / شماره ۱ (پیاپی ۵۷) / بهار ۱۴۰۵
صفحه ۰۱ تا ۱۹

تأثیر بهبود شرایط نااطمینانی سیاسی بر ورود گردشگران با نقش میانجی رشد اقتصادی، کاهش هزینه مصرفی، کنترل نوسانات ارز

سیده فاطمه عبدالهی بهنمیری

دانشجوی دکترای مدیریت بازرگانی-بازاریابی، گروه مدیریت، واحد بین الملل کیش، دانشگاه آزاد اسلامی، کیش، ایران،
Abdollahi.kish@gmail.com

وحیدرضا میرابی

عضو هیأت علمی، دانشیار گروه مدیریت دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکز، تهران (نویسنده مسئول)،
vmirabi@yahoo.com

علی نوروزی مبارکه

عضو هیأت علمی، استادیار گروه مدیریت دانشگاه پیام‌نور، تهران، ایران،
a.noroozi@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۲/۲۷ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۷/۰۹

چکیده

این پژوهش به بررسی تأثیر بهبود شرایط نااطمینانی سیاسی بر ورود گردشگران با نقش میانجی رشد اقتصادی، کاهش هزینه مصرفی، کنترل نوسانات ارز انجام شده است؛ جامعه آماری این پژوهش کلیه افراد فعال در حوزه مالی و اقتصادی و گردشگری است که به روش تصادفی در دسترس ۲۷۴ نفر انتخاب شدند. بازه زمانی این پژوهش سال ۱۴۰۱ می‌باشد. جمع‌آوری داده‌ها بر اساس پرسشنامه انجام شده است؛ پس از توزیع پرسشنامه میان افراد مصاحبه شونده تجزیه و تحلیل داده‌ها بر اساس مدل ساختاری و تحلیل عاملی تاییدی انجام گردید. بعد از بررسی ضرایب و بارهای عاملی، تایید روایی همگرا و واگرا، معناداری مدل نیز مورد سنجش قرار گرفت. نتیجه فرضیه اول نشان می‌دهد که بهبود شرایط نااطمینان سیاسی با نقش میانجی رشد اقتصادی بر ورود گردشگران تأثیر دارد. نتیجه فرضیه دوم مشخص شد که بهبود شرایط نااطمینان سیاسی با نقش میانجی کاهش هزینه مصرفی بر ورود گردشگران تأثیر دارد. نتیجه سوم بیانگر این بود که بهبود شرایط نااطمینان سیاسی با نقش میانجی کنترل نوسان ارز بر ورود گردشگران تأثیر گذار است. در آخر ضریب تعیین و معیار چشم پوشی به منظور دقت و قدرت پیش‌بینی مدل و شاخص SRMR به منظور تایید مدل، مورد ارزیابی واقع گردید.

واژه‌های کلیدی: بهبود شرایط نااطمینانی سیاسی، ورود گردشگران، رشد اقتصادی، کاهش هزینه مصرفی، کنترل نوسانات ارز

۱- مقدمه

بحران مالی جهانی اخیر مجموعه‌ای از ویژگی‌های منحصر به فرد را در اقتصاد کشورهای توسعه یافته به وجود آورده است. افزایش بیکاری جوانان و نارضایتی شدید در بحث اقتصاد در بسیاری از کشورها سبب شرایط نااطمینانی شده است. این شرایط احتمالاً محیطی از ناامیدی را ایجاد می‌کند که در نتیجه تمایل به مشارکت در خشونت و ناآرامی‌ها ایجاد می‌شود (قوش، ۲۰۱۹). پدیده عدم قطعیت نقش مهمی در فرآیند تصمیم‌گیری اقتصادی دارد. چرا که این نوع بحران سبب مشکلات زیادی همانند تورم، افزایش هزینه‌ها و مخارج، بالا رفتن هزینه مصرفی و ... می‌گردد. به عنوان یک منطق، مصرف‌کنندگان سطوح هزینه‌های خود را در طول دوره‌های عدم اطمینان تا جایی که بتوانند کاهش می‌دهند. نااطمینانی سیاسی شرایطی است که سبب نوسانات اقتصادی می‌شود و عملکرد اقتصادی را در شرایط فعلی نسبت به بازارهای جهانی تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. در این شرایط کشورها به میزان بهبود شرایط اقتصادی با تکیه بر منابع دیگر مانند شرایط اقلیمی و گردشگری اقدام به جذب گردشگر می‌نمایند. در سطح جهانی، به نظر می‌رسد صنعت گردشگری بخش مهمی برای گسترش روزافزون درآمد، اشتغال و ارز خارجی باشد (قوش، ۲۰۱۹). نکته‌ای که باید به آن توجه نمود این است که گسترش گردشگری باعث ظهور و رشد صنایع جانبی و رشد بیشتر در اقتصاد می‌شود. اکثر کشورهای دارای مقصد گردشگری، اولویت را برای گسترش این صنعت قائل هستند. امروزه گردشگران برای هر کشور بسیار مفید بوده چرا که باعث رشد و توسعه یک کشور می‌گردد. به عنوان مثال، از آنجایی که اروپا مقصد اصلی گردشگری جهان است و ۱۰ درصد از تولید ناخالص داخلی اتحادیه اروپا (EU) را تولید می‌نماید، افزایش تعداد تعطیلات، متعاقباً به ایجاد سیاست‌های زیست محیطی و اجتماعی-اقتصادی منجر شده است (آکادیری، آلولو، اوزونر، ۲۰۱۹؛ آژانس محیط زیست اروپا، ۲۰۱۶). گردشگران عموماً افرادی هستند که به منظور تفریح، اشتغال، مذهبی (گردشگران حلال)، ورزشی به شهر یا کشورهای دیگر سفر می‌کنند. از آنجایی که بیش از ۳۰ درصد جمعیت گردشگران در سراسر دنیا را مسلمانان تشکیل می‌دهند، بدیهی است که این دسته از گردشگران نیز مانند سایر هم‌نوعان خود علاقمندند علاوه بر شهرهای مذهبی مانند مکه، مدینه و کربلا، به شهرها و سرزمین‌های دیگری نیز سفر کرده و با دیگر ملل جهان از نزدیک آشنا شوند. سوالی که مطرح می‌شود این است که آیا شرایط نااطمینان سیاسی می‌تواند بر ورود گردشگران مؤثر باشد یا خیر، کشور ایران با توجه به این که کشوری مذهبی است می‌تواند سالانه پذیرای زیاد از گردشگران مذهبی باشد. هم‌چنین با توجه به پتانسیل شهرها و روستاها و شرایط زیستی و طبیعت‌گردی بسیار مناسب می‌تواند هر ساله گردشگران زیادی را به خود جذب نماید. ورود گردشگران در کشور می‌تواند میزان اشتغال‌زایی در کشور رونق بخشد و برای کشور ارز آوری داشته باشد. در این بین کشورهای دیگر آسیایی با تکیه بر همین صنعت شرایط اقتصادی خود را بهبود بخشیده؛ کشورهایی نظیر مالزی، تایلند، چین و کشورهای عربی نزدیک به ایران مانند عربستان، قطر، امارات که در بخش گردشگری بیشتر از کشورهای دیگر در این چند سال اخیر پیش‌تاز بوده‌اند. شواهد نشان می‌دهد کشورهایی که از منابعی مانند نفت و گاز برخوردار نیستند از صنعت گردشگری استفاده و

¹- Sudeshna Ghosh

²- Seyi Saint Akadiri, Andrew Adewale Alola & Gizem Uzuner

³- European Environment Agency, 2016

سبب رشد اقتصادی کشور شده‌اند. وجود تحریم‌ها و بحران مالی می‌تواند باعث افزایش بیکاری و عدم اشتغال، نوسانات اقتصادی، نوسانات ارزی و تورم و کاهش قدرت خرید گردد. در دهه‌های اخیر بسیاری از دولت‌ها، مسئولین اقتصادی و صاحب‌نظران با حساسیت بیشتری به گسترش این صنعت روی آورده‌اند و در تلاش هستند سهم بیشتری از بازار جهانی این صنعت را برای خود به ارمغان ببرند (رنجی و همکاران، ۱۳۹۳). چرا که این صنعت می‌تواند علاوه بر ارز آوری برای کشور، بخش‌های دیگری نظیر اشتغال زایی را بیشتر از قبل فعال نماید و باعث رشد اقتصادی گردد. بدین منظور این پژوهش با هدف بررسی تأثیر بهبود شرایط نااطمینان سیاسی بر ورود گردشگران با نقش میانجی رشد اقتصادی، کاهش هزینه مصرفی، کنترل نوسانات ارز می‌پردازد. لذا باتوجه به توضیحات ارائه شده اکنون سوال زیر مطرح می‌شود:

آیا بهبود شرایط نااطمینانی سیاسی با نقش میانجی رشد اقتصادی، کاهش هزینه مصرفی، کنترل نوسانات ارز بر ورود گردشگران تأثیرگذار است؟

مبانی نظری

تأثیر عدم اطمینان سیاسی بر گردشگری

پژوهش‌های مختلفی در بحث گردشگری انجام شده است که روابط علی بین تجارت بین‌المللی و ورود گردشگران بین‌المللی و سفرهای تجاری را نشان می‌دهند.

صنعت گردشگری به شدت به محیط اقتصادی حساس است و به راحتی تحت تأثیر عدم اطمینان سیاسی یا اجتماعی قرار می‌گیرد (الشائر و سعد، ۲۰۱۷؛ ایوانوف و همکاران، ۲۰۱۷؛ ساها و یاپ، ۲۰۱۴). بسیاری از پژوهش‌ها نشان داده‌اند که چگونه عدم اطمینان سیاسی بر تصمیم‌گیری گردشگران و سایر عوامل اقتصادی تأثیر می‌گذارد (مینگ و لیو ۲۰۲۰). به طوری که در سال‌های اخیر، تحقیقات در مورد تأثیر عدم اطمینان سیاسی در صنعت گردشگری مورد بررسی قرار گرفته است. اثر نامطلوب عدم اطمینان سیاسی بر توسعه گردشگری از زوایای مختلف بررسی شده است. به عنوان مثال، دمیر و گزرگر^۳ (۲۰۱۸) دریافته‌اند که شاخص عدم قطعیت سیاست بر تقاضای گردشگری تأثیر منفی می‌گذارد. مادن اوغلو و اوزدمیر^۴ (۲۰۱۹) بر صنعت هتلداری ایالات متحده تمرکز کردند و دریافته‌اند که عدم اطمینان سیاسی به طور منفی با عملکرد اپراتور هتل مرتبط است. تیواری و همکاران^۵ (۲۰۱۹) از داده‌های هند، یکی از بزرگ‌ترین کشورهای در حال توسعه در جهان استفاده کرد. نتایج آنها نشان می‌دهد که عدم اطمینان به دلیل ریسک و بی‌ثباتی اقتصادی بر ورود گردشگری تأثیر منفی می‌گذارد. جدیدترین موردی که می‌یابیم توسط آکرون و همکاران (۲۰۲۰)^۶ است؛ که نشان می‌دهد عدم اطمینان بر سرمایه‌گذاری شرکت‌ها تأثیر منفی می‌گذارد. لذا می‌توان گفت اغلب پژوهش‌ها در این چند سال اخیر نتیجه منفی در خصوص

^۱- Elshaer & Saad, 2017; Ivanov et al., 2017; Saha & Yap, 2014

^۲- Yaxin Ming & Nian Liu

^۳- Demir and Gozgor

^۴- Madanoglu and Ozdemir

^۵- Tiwari et al. (2019)

^۶- Akron et al. (2020)

عدم اطمینان سیاسی بر صنعت گردشگری گزارش داده‌اند. یکی از عواملی که می‌توان گفت به نوعی شرایط نااطمینان سیاسی را رقم می‌زند تحریم‌ها و تبلیغات منفی است که توسط برخی کشورها صورت می‌گیرد؛ که امروزه این تبلیغات خنثی شده است چرا که کشور ایران همیشه به عنوان میهمان نوازترین کشور در دنیا شناخته شده است و همواره گردشگرانی که به کشور سفر کرده‌اند از فضای میهمان نوازی و فضای آرام و امنیت کشور صحبت نموده‌اند؛ لذا نوع شرایط نااطمینان سیاسی برای همه کشورها یکسان نیست و بازارهای جهانی نیز به دلیل ورود گردشگران می‌تواند تحت تاثیر ورود سرمایه‌گذاران به کشور قرار گیرد. شورای جهانی سفر و توریسم در ادامه گزارش خود و بر مبنای سنجش مشارکت در تولید ناخالص داخلی، به ۱۰ بازار بزرگ گردشگری در سال ۲۰۱۷ اشاره می‌نماید که به موجب آن صنعت گردشگری ایالات متحده آمریکا با مشارکتی ۱۵۰۱ میلیارد و ۹۰۰ میلیون دلاری در تولید ناخالص داخلی این کشور، در این فهرست پیشتاز است. در جایگاه دوم، چین و با فاصله‌ای نه‌چندان زیاد از آمریکا قرار گرفته است که در سال ۲۰۱۷ صنعت گردشگری این کشور سهمی معادل ۱۳۴۹ میلیارد دلار از کل تولید ناخالص داخلی این کشور داشته است. رتبه‌های سوم، چهارم و پنجم نیز به تسخیر کشورهای آلمان، ژاپن و بریتانیا درآمده که البته به فراخور حجم کوچک‌تر اقتصادشان در مقابل دو غول اقتصادی جهان، میزان مشارکت صنعت گردشگری این کشورها در تولید ناخالص داخلی نیز اختلاف فاحشی با ایالات متحده و چین دارد. بنابر برآورد شورای جهانی سفر و گردشگری، صنعت گردشگری در آلمان ۳۹۵ میلیارد دلار، در ژاپن ۳۳۱ میلیارد دلار و در بریتانیا ۲۶۶ میلیارد دلار از کل تولید ناخالص داخلی سال ۲۰۱۷ این کشورها را به خود اختصاص داده است. اما ایران که بنا به برآورد شورای جهانی سفر و گردشگری، صنعت توریسم آن سهمی ۷/۳۰ میلیارد دلاری از کل تولید ناخالص داخلی کشور را به‌خود اختصاص داده، از این لحاظ و در میان ۱۸۵ کشور بررسی‌شده، در جایگاه ۳۵ قرار گرفته است که البته بخش قابل توجهی از این مقدار حاصل هزینه‌کرد گردشگران داخلی در کشور است. ایران همچنین در فهرست کشورهای که در بازه زمانی ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۷ توانسته‌اند به بیشترین رشد مطلق در اقتصاد گردشگری خود دست پیدا کنند، موفق به کسب جایگاه بیستم و بالاتر از کشورهای همچون عراق و قطر در منطقه شده است. در سالیان نه‌چندان دور اروپا مقصد اصلی گردشگری جهان بود؛ اما امروزه با پیشرفت کشورها، گردشگران به سایر کشورها مانند کشورهای آسیایی سفر می‌کنند. بر اساس گزارش آژانس محیط زیست اروپا در سال ۲۰۱۶، ورود گردشگران ۱۰ درصد از تولید ناخالص داخلی اتحادیه اروپا (EU) را تولید می‌کند که اغلب به دلیل افزایش تعداد تعطیلات متعاقباً باعث ایجاد سیاست‌های زیست محیطی و اجتماعی-اقتصادی شده است (آژانس محیط زیست اروپا، ۲۰۱۶). به طور مشخص، رشد سریع گردشگری یک پتانسیل برای رشد جمعیت در شهرهای بزرگ و مراکز توریستی است، به طور مهم، تأثیر گردشگری بر رشد اقتصادی (EG) که بیشتر از طریق ورود گردشگران بین‌المللی است، گزارش شده مثبت است (آکادیری، آلول، اوزونر ۲۰۱۹).

لیو، لیو، وانگ^۱ (۲۰۲۰) در پژوهش خود به نقش مهم گردشگران در ارتقای رشد اقتصادی هنگ کنگ اشاره نموده است. گردشگری یکی از صنایع چهار رکن در هنگ کنگ، شهری ساحلی در بخش جنوبی چین است.

¹-Liu , Liu , Wang (2020)

پیامدهای اقتصادی گردشگری نقش مهمی در جامعه ایفا می‌کند و به درآمدهای دولت، اشتغال، مصرف و سرمایه‌گذاری کمک می‌کند؛ اجرای سیاست‌های آزادسازی ویزا، مانند طرح بازدید فردی (IVS) در سال ۲۰۰۳ و مجوزهای چندبار ورود برای ساکنان شنژن در سال ۲۰۰۹، باعث رشد سریع و پایدار از ۸.۴۷ میلیون در سال ۲۰۰۳ به ۴۵.۸۴ میلیون در سال ۲۰۱۵ گردید. در تعداد بازدیدکنندگان هنگ کنگ از سرزمین اصلی چین در سال ۲۰۱۵، تعداد بازدیدکنندگان برای اولین بار از زمان راه اندازی طرح بازدید فردی کاهش یافت و برای هفت ماه متوالی به طول انجامید. دلایل این کاهش، وقوع رویدادهای اجتماعی نامطلوب مانند اعتراض‌ها و محدودیت‌های شدید در خرید شیر خشک برای نوزادان بود. بالسیلار و همکاران^۱ (۲۰۱۸) بحث می‌کنند که عوامل سیاسی عاملی حیاتی در توضیح سرمایه‌گذاری است که می‌تواند چرخه‌های تجاری را تغییر دهد و در نتیجه بر اقتصاد کشور مربوطه تأثیر بگذارد. وبستر و ایوانوف^۲ (۲۰۱۴) مشاهده کردند که تغییر در فرماندهی و کنترل جهانی قدرت بر رهبری عمده در سطح بین‌المللی تأثیر می‌گذارد و این بر صنعت گردشگری و مهمان‌نوازی تأثیر گذار است. وبستر و ایوانوف (۲۰۱۴) طی بررسی‌های بیشتر دریافتند که نظم جدید قدرت جهانی ممکن است با عرضه سوخت کم هزینه به همه کشورها موافقت نکند، بنابراین هزینه‌های حمل و نقل را افزایش می‌دهد و مستقیماً بر صنعت گردشگری تأثیر می‌گذارد. اعتماد گردشگران و مسافران به عنوان مصرف‌کننده متأثر از عوامل متعددی است. این عوامل در نهایت چشم‌انداز صنعت گردشگری را تعیین خواهند کرد. اعتماد مصرف‌کننده مسافران باعث افزایش گردشگری برای برخی مقاصد می‌شود در حالی که برای برخی دیگر ممکن است تجارت گردشگری را کاهش دهد. صنعت گردشگری طی دهه اخیر با چالش‌های متعددی مواجه بوده است؛ به عنوان مثال، بحران مالی سال ۲۰۰۸ همچنان بر اقتصادهای ملی بزرگ تأثیر می‌گذارد که تجارت گردشگری را با مشکل مواجه می‌کند. (صندوق بین‌المللی پول^۳، ۲۰۱۶) گزارش می‌دهد که بحران جهانی همچنان به رشد اقتصادی ضربه می‌زند. این امر به اندازه کافی اعتماد مصرف‌کنندگان را کاهش داده و به تجارت گردشگری ضربه بدی وارد کرده است (قوش، ۲۰۲۱). به‌طور مشخص، شاخص‌های رشد (مانند اشتغال مستقیم یا غیرمستقیم، سرمایه‌گذاری، توسعه زیرساخت‌ها و غیره) به‌طور غیرقابل‌انکاری توسط جریان ورود گردشگران به یک مقصد هدایت می‌شود. با این حال، توسعه اقتصادی به همان اندازه درک می‌شود که باعث افزایش ورود گردشگران بین‌المللی در مقاصد می‌گردد. در بسیاری از کشورها صنعت گردشگری به صورت منبع کلیدی ایجاد کار درآمده و جمعیتی در حدود بالغ بر ۱۰۰ میلیون نفر را در سطح جهانی ایجاد شغل نموده است (کرد، ۱۳۹۴).

مروری بر پژوهش‌های پیشین

مینگ و لیو (۲۰۲۰) در پژوهشی به بررسی عدم اطمینان سیاسی در صنعت گردشگری: شواهدی از کمپین مبارزه با فساد چین پرداختند. آن‌ها دریافتند که وقتی دولت چین کمپین مبارزه با فساد خود را راه‌اندازی کرد، شرکت‌های صنعت گردشگری کاهش قابل توجهی در ارزش شرکت تجربه نمودند و این تأثیر برای شرکت‌هایی که

^۱-Balcilar et al. (2018)

^۲-Webster and Ivanov (2014)

^۳-IMF, 2016

در محصولات گردشگری با کیفیت بالا فعالیت می‌کردند قوی‌تر بود. علاوه بر این، عملکرد مالی بلندمدت شرکت‌های گردشگری پس از کمپین مبارزه با فساد کاهش یافته است. تجزیه و تحلیل بیشتر نشان می‌دهد که کاهش عملکرد مالی شرکت‌ها به جای افزایش هزینه، ناشی از کاهش تقاضا بوده است. به‌طور کل شواهد نشان می‌دهد که عدم اطمینان سیاسی بر صنعت گردشگری در بازارهای نوظهور تأثیر می‌گذارد.

قوش (۲۰۱۹) در پژوهشی به بررسی عدم قطعیت، رشد اقتصادی تأثیر آن بر گردشگری، برخی کشورها پرداخت. بدین منظور وی با تحلیل از داده‌های سال ۱۹۹۵ الی ۲۰۱۶ تأثیر عدم قطعیت بر گردشگری را بررسی نمود. پژوهش مورد نظر به بررسی ارتباط علی عدم اطمینان سیاسی و عدم اطمینان اقتصادی بین گردشگری و سایر متغیرهای کلان اقتصادی برای کشورهای فرانسه، یونان و ایالات متحده پرداخته شده است. نتایج نشان می‌دهد در درازمدت عدم قطعیت بر صنعت گردشگری در تمام کشورهای مورد مطالعه تأثیر منفی می‌گذارد.

آکادیری، آلولا، اوزونر (۲۰۱۹) در پژوهشی به عدم قطعیت سیاست اقتصادی و گردشگری بر اساس شواهدی از پتل ناهمگن پرداختند. نتایج فرضیه بیانگر ارتباط عدم قطعیت سیاست اقتصادی با پیامدهای سیاسی شایسته و همچنین ارتباط قطعیت رهبری سیاست اقتصادی با پیامدهای سیاستی شایسته می‌باشد.

دمیر و ارسان^۱ (۲۰۱۶) در پژوهشی به بررسی تأثیر عدم قطعیت سیاست اقتصادی بر بازده سهام شرکت‌های گردشگری ترکیه پرداختند. این مطالعه به بررسی اثرات عدم قطعیت سیاست اقتصادی بر قیمت سهام شرکت‌های گردشگری فهرست شده در ترکیه برای دوره زمانی ۲۰۰۲-۲۰۱۳ پرداخته شده است. آن‌ها دریافتند که عدم قطعیت سیاست اقتصادی در اروپا و ترکیه اثرات منفی قابل توجهی بر بازده شاخص گردشگری دارد. این یافته نشان می‌دهد که بازده سهام شرکت‌های گردشگری ترکیه ظاهراً به عدم اطمینان اقتصادی داخلی و بین‌المللی بستگی دارد. در بین متغیرهای کلان اقتصادی گنجانده شده، شاخص اعتماد مصرف‌کننده تنها عاملی است که بر بازده سهام تأثیر دارد.

خواجه فیینی، زند مقدم، کرکه آبادی (۱۳۹۹) در پژوهشی به بررسی تحلیل ساختارهای اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، محیطی و نهادی در رشد و توسعه گردشگری شهری، مطالعه موردی: شهر گلوگاه پرداختند. جامعه آماری تحقیق شامل خانوارهای شهرستان گلوگاه، مدیران و گردشگران منطقه بود که با استفاده از فرمول کوکران تعداد ۳۶۰ نفر به عنوان حجم نمونه تعیین شدند. جهت انتخاب نمونه‌های تحقیق از روش نمونه‌گیری تصادفی استفاده گردید. ابزار تحقیق، پرسشنامه محقق ساخته بود که براساس نتایج آزمون آلفای کرونباخ، حداقل ضریب پایایی برای تمام متغیرها، ۰/۷، مورد تأیید قرار گرفت. طبق نتایج به‌دست آمده، در بخش گردشگران و جامعه میزبان ابعاد اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، محیطی و نهادی بر توسعه پایدار گردشگری شهر گلوگاه، تأثیر مستقیم دارند.

خامسی (۱۳۹۷) در پژوهشی به بررسی تأثیر عدم قطعیت سیاست اقتصادی بر شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران و نرخ دلار در ایران پرداخت. نتایج نشان می‌دهد که داده‌های متغیر عدم قطعیت سیاست اقتصادی با وقفه‌های زمانی خود رابطه‌ی معکوس دارد و داده‌های این متغیر بر شاخص بورس اوراق بهادار تهران تأثیر منفی

^۱-Ender Demir & Oguz Ersan

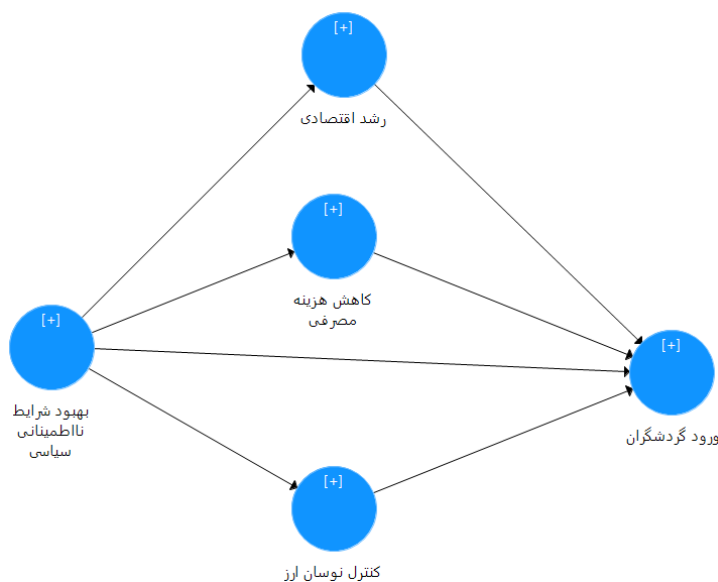
و معکوس دارد. متغیر عدم قطعیت سیاست اقتصادی با نرخ دلار ارتباط مستقیم دارد. هر چقدر عدم قطعیت سیاست اقتصادی کم‌تر باشد نرخ ارز دلار کاهش خواهد یافت.

صامتی، میرهادی حسینی، احسانی فرید (۱۳۹۴) در پژوهشی به بررسی تأثیر ثبات سیاسی و حاکمیت قانون بر تعداد ورود گردشگران؛ مطالعه موردی: کشورهای منتخب اسلامی طی دوره ۲۰۱۲-۱۹۹۶ پرداختند. بدین منظور برای بررسی اثرهای متغیرها بر تقاضای گردشگر از داده‌های هجده کشور اسلامی به شکل تلفیقی طی سال‌های ۱۹۹۶ تا ۲۰۱۲ استفاده شد و با توجه به آزمون F لیمر و آزمون هاسمن از روش داده‌های پانل و اثرهای ثابت برای تخمین استفاده گردید. نتایج این مقاله، بیانگر تأثیر مثبت و معنی‌دار ثبات سیاسی و حاکمیت قانون بر افزایش میزان ورود گردشگر به کشورهای اسلامی است.

خطیب سمنانی و فتحی (۱۳۹۱) در پژوهشی به بررسی راهکارهای توسعه‌ی گردشگری در استان آذربایجان غربی پرداختند. نتایج نشان می‌دهد که افزایش سرمایه‌گذاری با دو دوره وقفه، افزایش تعداد گردشگران دوره‌ی قبل، افزایش درآمد سرانه و کاهش سطح قیمت‌ها تاثیر مثبتی بر افزایش تعداد گردشگران می‌گذارد.

فرضیه‌های پژوهش

- (۱) بهبود شرایط نااطمینان سیاسی با نقش میانجی رشد اقتصادی بر ورود گردشگران تاثیر دارد.
- (۲) بهبود شرایط نااطمینان سیاسی با نقش میانجی کاهش هزینه مصرفی بر ورود گردشگران تاثیر دارد.
- (۳) بهبود شرایط نااطمینان سیاسی با نقش میانجی کنترل نوسان ارز بر ورود گردشگران تاثیر دارد.

شکل ۱- مدل مفهومی بر اساس پژوهش دمیر و ارسان (۲۰۱۶)

مدل مفهومی فوق بر اساس پژوهش‌های دمیر و ارسان (۲۰۱۶)؛ قوش (۲۰۱۹، ۲۰۲۱) می‌باشد. متغیر نااطمینان سیاسی پیشتر در پژوهش بیکر و همکاران (۲۰۱۳)^۱ استفاده شده بود و در مطالعات بعدی دمیر و ارسان (۲۰۱۶) و همچنین قوش (۲۰۱۹) نیز در پژوهش‌های خود استفاده نمودند، شاخص شرایط نااطمینان سیاسی، برای تعداد محدودی از کشورها مانند ایالات متحده، چندین کشور اروپایی، کانادا، چین، ژاپن، روسیه و کره جنوبی ایجاد مورد بررسی قرار گرفته است. اوگینو مارتین و کومپوس سوریا (۲۰۱۴)^۲ استدلال می‌کنند که اگر کنترل شرایط اطمینان سیاسی در یک اقتصاد ضعیف باشد، کاهش درآمد به همراه خواهد داشت. این امر ممکن است منجر به کاهش و تاخیر در ورود گردشگران شود. کنترل شرایط اطمینان سیاسی منجر به رشد اقتصادی و ثبات نرخ ارز می‌گردد. همچنین کاهش احتمالی تعداد گردشگران منجر به کاهش جریان نقدی صنعت گردشگری خواهد شد.

جدول ۱- بررسی متغیرها

نام متغیر	نوع متغیر	نحوه محاسبه
شرایط نااطمینان سیاسی	مستقل	این متغیر بر اساس پژوهش‌های مختلف آن را شوک‌های ناشی از شرایط سیاسی مانند انتخابات ریاست جمهوری، اتفاقات ناگوار برای افراد سیاسی، شوک‌های ناشی از تحریم، شوک ناشی از افزایش ناگهانی ارز، یا یک سری اتفاقات مانند ناامنی و یا اتفاقات ناگهانی مانند حادثه سپتامبر و ... که باعث می‌شود شرایطی به وجود آید که بر فضای اجتماعی و اقتصادی اثرگذار باشد. جهت محاسبه این متغیر از پرسشنامه استاندارد ویلیام پرادو ^۳ (۲۰۰۶) که شامل ۵ سوال در این پژوهش می‌باشد، استفاده می‌گردد.
رشد اقتصادی	میانجی	رشد اقتصادی به تولید کالاها و خدمات اقتصادی گفته می‌شود. این متغیر از پرسشنامه استاندارد ویلیام پرادو (۲۰۰۶) که شامل ۴ سوال می‌باشد، استفاده می‌گردد.
هزینه مصرفی	میانجی	در این پژوهش هزینه مصرفی، هزینه‌ای که فرد نسبت به اقلام و شرایط رفاهی می‌بایست پرداخت کند. این متغیر از پرسشنامه محقق ساخته که شامل ۵ سوال می‌باشد، استفاده می‌گردد.
کنترل نوسان ارز	میانجی	نوسان ارز به تغییرات مکرر گفته می‌شود که ثبات یا پایداری ندارد. این متغیر از پرسشنامه محقق ساخته که شامل ۴ سوال می‌باشد، استفاده می‌گردد.
ورود گردشگران	وابسته	گردشگران، افراد توریست و گردشگری که بر اساس شرایط کار، زبانی مذهبی، تفریحی به کشور سفر میکنند. در این پژوهش ورود گردشگران بر اساس پرسشنامه محقق ساخته که شامل ۵ سوال است سنجیده می‌شود.

منبع: یافته‌های پژوهشگر

^۱-Baker, S. R., Bloom, N., & Davis, S. J^۲- Eugenio-Martin and Campos-Soria

3- William H.Prado

روش انجام پژوهش

این پژوهش، یک نوع پژوهش کاربردی محسوب می‌شود که دارای هدف توصیفی بوده و از لحاظ چگونگی روش اجرا، پیمایشی می‌باشد. آزمون فرضیات بر اساس همبستگی و ارتباط میان متغیرها مورد سنجش قرار گرفته است. به منظور گردآوری اطلاعات مربوط ادبیات این پژوهش از روش کتابخانه‌ای و به منظور جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز مربوط به متغیرها از پرسشنامه استاندارد و محقق ساخته استفاده شده است. پس از جمع‌آوری داده‌ها و بررسی متغیرهای جمعیت شناختی با استفاده از آمار توصیفی، اقدام به اجرای آزمون‌های آمار استنباطی خواهد شد. در آمار توصیفی به بررسی شرایط متغیرهای مربوط به داده مانند میانگین، بیش‌ترین، کم‌ترین و انحراف معیار پرداخته می‌شود. برای بررسی روابط علی بین متغیرها از تکنیک مدل معادلات ساختاری مدل تحلیل عاملی تاییدی و نرم‌افزار اسمارت پی ال اس نسخه سوم انجام شده است. به منظور ارزیابی برازش مدل، سه بخش مورد بررسی قرار می‌گیرد:

- ۱) برازش مدل اندازه‌گیری (شامل ضرایب بارهای عاملی، پایایی شاخص، روایی همگرا و واگرا).
- ۲) برازش مدل ساختاری (شامل آزمون تی معنی‌داری، ضریب تعیین، معیار چشم‌پوشی).
- ۳) ارزیابی مدل کلی با به کارگیری از شاخص SRMR

جامعه آماری پژوهش

جامعه آماری این پژوهش کلیه افراد حوزه مالی و اقتصادی و گردشگری می‌باشند که به روش تصادفی در دسترس ۲۷۴ نفر انتخاب شدند. بازه زمانی این پژوهش سال ۱۴۰۱ می‌باشد.

یافته‌های پژوهش

بخش توصیفی متغیرهای پژوهش

در این بخش وضعیت متغیرهای پژوهش بر اساس کمترین، بیشترین، میانگین و انحراف معیار در جدول ۲-۲ ارائه شده است.

جدول ۲-۲- آماره توصیفی متغیرهای پژوهش

انحراف معیار	میانگین	بیشترین	کمترین	
۰.۶۱	۲.۲۵	۵	۱.۱۰	ورود گردشگران
۰.۷۵	۲.۳۷	۵	۱	بهبود شرایط ناطمینانی سیاسی
۰.۶۷	۲.۹۶	۴.۵۰	۱	رشد اقتصادی
۰.۶۰	۲.۲۸	۵	۱.۲۰	کاهش هزینه مصرفی
۰.۷۲	۲.۱۵	۴.۵۰	۱	کنترل نوسان ارز

منبع : یافته‌های پژوهشگر

وضعیت جمعیت شناختی

در این بخش وضعیت جمعیت شناختی افراد مصاحبه‌شونده بر اساس فراوانی و درصد در جدول ۳- ارائه شده است.

جدول ۳- جمعیت شناختی

درصد	فراوانی		
۶۲٪	۱۷۰	جنسیت	
		مرد	
۳۸٪	۱۰۴	جنسیت	
		زن	
۱۶.۱	۴۴	سن	
		کمتر از ۳۰ سال	
		بین ۳۰ تا ۴۰ سال	
		بین ۴۰ تا ۴۵	
۱.۳۲	۸۸	بالاتر از ۴۵ سال	
۲۷.۰	۷۴	میزان تحصیلات	
		کارشناسی	
		کارشناسی ارشد	
۲۸.۸	۷۹	دکتر	
۲۶.۳	۷۲	سابقه خدمت	
		زیر ۵ سال	
		۵ تا ۱۰ سال	
		بین ۱۰ تا ۲۰ سال	
۱۴.۲	۳۹	بالاتر از ۲۰ سال	
۴۱.۶	۱۱۴	وضعیت تأهل	
		مجرد	
۵۸.۴	۱۶۰	متاهل	
۴۹.۳	۱۳۵	حوزه فعالیت	
		مالی	
		اقتصادی	
۲۰.۴	۵۶	گردشگری	
۳۰.۳	۸۳		

بخش توصیفی جمعیت شناختی

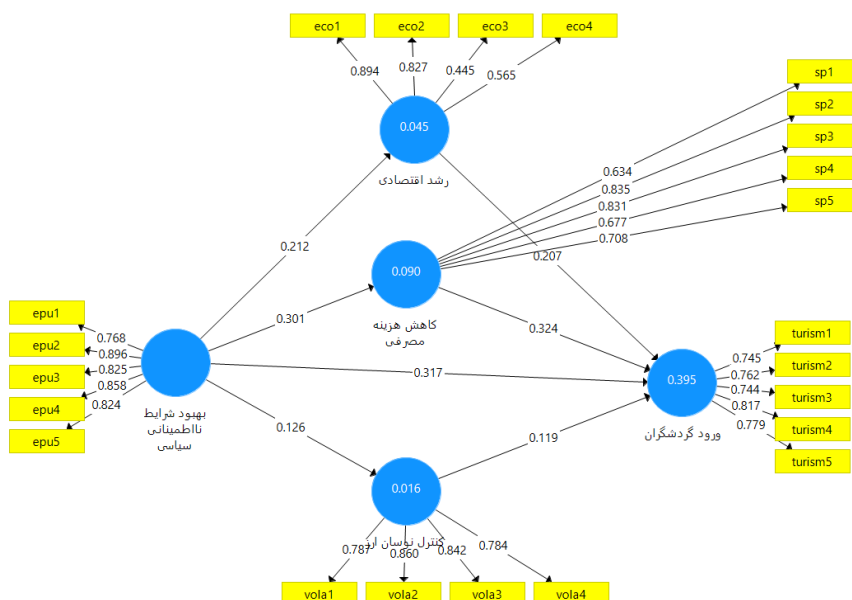
در این بخش وضعیت جمعیت شناختی افراد مصاحبه‌شونده بر اساس کمترین، بیشترین، میانگین و انحراف معیار در جدول ۴- ارائه شده است.

جدول ۴- آماره توصیفی جمعیت شناختی

انحراف معیار	میانگین	بیشترین	کمترین	جمعیت شناختی
۱.۰۷	۲.۷۵	۴	۱	سن
۰.۴۸	۱.۶۲	۲	۱	جنسیت
۰.۴۹	۱.۵۸	۲	۱	وضعیت تأهل
۰.۸۲	۲.۱۷	۳	۱	میزان تحصیلات
۱.۱۶	۲.۴۴	۴	۱	سابقه
۰.۸۷	۱.۸۱	۳	۱	حوزه فعالیت

مدل سازی معادلات ساختاری - ضرایب مسیر و بارهای عاملی

در ابتدا، سنجش مدل بر مدل‌های اندازه‌گیری را مورد بررسی قرار داده و پس از بررسی پایایی و روایی سنجه‌های سازه در ادامه ارزیابی مدل‌های اندازه‌گیری انعکاسی پرداخته می‌شود. مدل کلی پژوهش بر اساس مدل مفهومی در شکل ۲- نمایش داده شده است. همانطور که مشخص است بارهای عاملی مربوط به تمامی سازه‌ها بیش از ۰.۴ است و نیاز به حذف گویه نیست. در شکل ۲- هم‌چنین ضرایب مسیر نیز مشخص است.

شکل ۲- ضرایب مسیر و بارهای عاملی پژوهش

منبع: یافته‌های پژوهشگر

پایایی سازگاری درونی

معیار سنتی برای سازگاری درونی آلفای کرونباخ است اما به دلیل محدودیت‌های آلفای کرونباخ در جامعه، استفاده از یک سنجه دیگر برای پایایی سازگاری که از آن به‌عنوان پایایی مرکب (CR) نام برده می‌شود استفاده می‌شود. مقادیر ۰.۷ تا ۰.۹ مراحل پیشرفته مطالعه، به‌عنوان رضایت‌بخش مدنظر قرار می‌گیرند.

جدول ۵- بررسی پایایی متغیرها

میانگین واریانس استخراجی	پایایی ترکیبی	آلفا کرونباخ
۰.۵۹۳	۰.۸۷۹	۰.۸۳۴
۰.۶۹۸	۰.۹	۰.۸۷۱
۰.۵	۰.۷۸۹	۰.۷۰۲
۰.۵۵	۰.۸۵۸	۰.۷۹۵
۰.۶۷	۰.۸۹	۰.۸۵۵

منبع: یافته‌های پژوهشگر

همان‌طور که در جدول ۵- قابل مشاهده است مقدار قابل قبول برای پذیرش برازش مدل‌های اندازه‌گیری از حیث ضریب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی مقدار بالای ۰.۷ بوده و مقدار میانگین واریانس استخراج شده (AVE) بالای ۰.۵ تامین شده است. لذا میانگین واریانس استخراج شده برابر ۰.۵۰ نیز قابل قبول است.

جدول ۶- روایی واگرا

کنترل نوسان ارز	هزینه مصرفی	رشد اقتصادی	بهبود شرایط ناطمینانی سیاسی	ورود گردشگران
۰.۸۱۹	۰.۰۳	۰.۰۷۵	۰.۱۲۶	۰.۱۶۵
۰.۷۴۲	۰.۲۴	۰.۳۰۱	۰.۴۶۶	۰.۴۶۶
		۰.۷۰۷	۰.۲۱۲	۰.۳۶۱
			۰.۸۳۵	۰.۴۷۳
				۰.۷۷

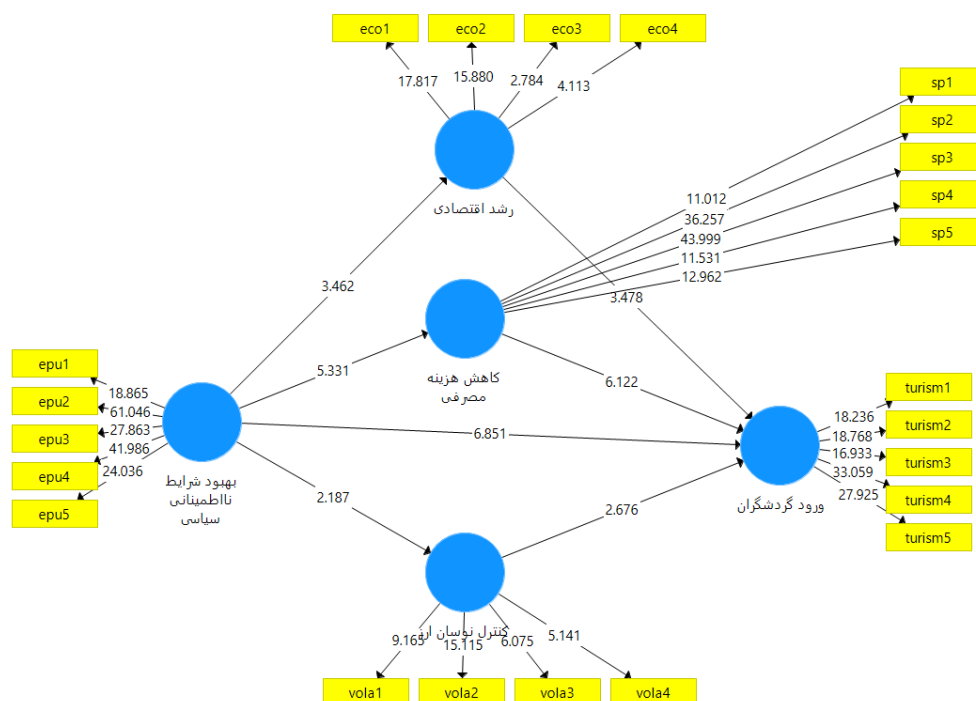
منبع: یافته‌های پژوهشگر

جدول ۶- نشان می‌دهد که سازه‌ها کاملاً از هم جدا می‌باشند یعنی مقادیر قطر اصلی برای هر متغیر پنهان از همبستگی آن متغیر با سایر متغیرهای پنهان انعکاسی موجود در مدل بیش‌تر است. برای مثال بهبود شرایط اطمینان سیاسی دارای مقدار ۰.۸۳۵ نسبت به مقادیر همبستگی سمت چپ و مقادیر ستون خود بیش‌تر است.

برازش مدل ساختاری

ضرایب معناداری

برازش مدل ساختاری ضرایب معناداری Z است در صورتی که مقدار این اعداد از ۱.۹۶ بیش تر شود نشان از صحت رابطه بین گویه‌ها با سازه‌ها و در نتیجه تأیید برازش مدل ساختاری از حیث ضرایب معنی‌داری Z است. مطابق شکل ۴- تمامی ضرایب معناداری Z از ۱.۹۶ بیش تر هستند که این امر معنادار بودن میان متغیرها در سطح اطمینان ۹۵ درصد نشان می‌دهد و فرضیه‌ها مورد تأیید هستند.

شکل ۴- ضرایب معنی‌داری

منبع: یافته‌های پژوهشگر

ضریب تعیین (مقدار R^2)

این ضریب سنج‌ده دقت پیش‌بینی مدل است. مقدار R^2 برابر با ۰.۷۵، ۰.۵۰ یا ۰.۲۵ برای متغیرهای مکنون درون‌زا، به‌عنوان یک قاعده کلی، به ترتیب به‌عنوان قابل‌توجه، متوسط و ضعیف می‌تواند توصیف شود.

جدول ۷- ضریب تعیین مقدار R2

متغیرهای پژوهش	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل یافته
ورود گردشگران	۰.۳۹۵	۰.۳۸۶
رشد اقتصادی	۰.۰۴۵	۰.۰۴۱
کاهش هزینه مصرفی	۰.۰۰۹	۰.۰۸۷
کنترل نوسان ارز	۰.۰۱۶	۰.۰۱۲

منبع: یافته‌های پژوهشگر

معیار چشم پوشی

علاوه بر ارزیابی بزرگی مقدار R² به‌عنوان معیاری برای دقت پیش‌بینی، محققان باید مقدار Q² استون-گیسر^۱ را بررسی کنند (گیسر، ۱۹۷۴؛ استون، ۱۹۷۴). این سنجه یک معرف تناسب پیش‌بین مدل است. در صورتی که مقدار Q² در مورد یک سازه درون‌زا سه میزان ۰/۰۲، ۰/۱۵ و ۰/۳۵ را کسب نماید، به ترتیب نشان از قدرت پیش‌بینی ضعیف، متوسط و قوی سازه با سازه‌های برون‌زای مربوط به آن را دارد.

جدول ۸- معیار چشم پوشی

متغیرهای پژوهش	Q ² (=1-SSE/SSO)
ورود گردشگران	۰.۲۰
بهبود شرایط نااطمینانی سیاسی	
رشد اقتصادی	۰.۱۴
کاهش هزینه مصرفی	۰.۱۰
کنترل نوسان ارز	۰.۰۷

منبع: یافته‌های پژوهشگر

در جدول ۸- مقدار Q² مربوط به سازه‌های ورود گردشگران (۰.۲۰)، رشد اقتصادی (۰.۱۴)، کاهش مصرفی (۰.۱۰) و کنترل نوسان ارز (۰.۰۷) مشاهده می‌شود. متغیر ورود گردشگران و رشد اقتصادی دارای قدرت پیش‌بینی متوسط، متغیرهای کاهش هزینه مصرفی و کنترل نوسان ارز دارای قدرت پیش‌بینی ضعیفی هستند.

شاخص نیکویی برازش

بر اساس نظر رینگل و همکاران (۲۰۱۸)^۲ مقدار SRMR کمتر از ۰.۱۰ نشان از برازش قابل قبول مدل کلی است.

^۱ Stone-Geisser^۲ Ringle, C. M., Sarstedt, M., Mitchell, R., and Gudergan, S. P

جدول ۹- شاخص نیکویی برآزش

نتیجه	میزان	شاخص
مورد تأیید	۰.۰۹	شاخص SRMR کمتر از ۰.۱۰

منبع : یافته‌های پژوهشگر

بحث و نتیجه گیری

این پژوهش به مطالعه تأثیر بهبود شرایط نااطمینانی سیاسی بر ورود گردشگران با نقش میانجی رشد اقتصادی، کاهش هزینه مصرفی، کنترل نوسانات ارز در کشور ایران پرداخته شده است. نتایج به دست آمده از فرضیه اول نشان می‌دهد که بهبود شرایط نااطمینان سیاسی بر ورود گردشگران با نقش میانجی رشد اقتصادی تأثیر دارد؛ ضریب بهبود شرایط نااطمینان سیاسی و ورود گردشگران ۰.۳۱۷ می‌باشد. یعنی با افزایش یک واحدی بهبود شرایط نااطمینان سیاسی، ورود گردشگران به میزان ۰.۳۱۷ افزایش می‌یابد. بارهای عاملی این سازه نیز بالای ۰.۴۰ می‌باشد. مقدار ضریب تی معنی‌داری رابطه بین بهبود شرایط نااطمینان سیاسی و ورود گردشگران در سطح اطمینان برابر ۶.۸۵ و بیش‌تر از ۱.۹۶ می‌باشد لذا می‌توان گفت ارتباط معنی‌داری بین دو متغیر برقرار است. نقش متغیر رشد اقتصادی به عنوان متغیر میانجی، با توجه به اینکه ضریب مسیر بین دو متغیر بهبود شرایط نااطمینان سیاسی و رشد اقتصادی ۰.۲۱۲ می‌باشد، می‌توان گفت با اضافه شدن یک واحدی بهبود شرایط نااطمینان سیاسی، رشد اقتصادی به میزان ۰.۲۱۲ افزایش پیدا خواهد کرد. ضریب تی معنی‌داری بین دو متغیر بهبود شرایط نااطمینان سیاسی و رشد اقتصادی ۳.۴۶ می‌باشد. هم‌چنین ضریب مسیر بین متغیر میانجی رشد اقتصادی، بر ورود گردشگران ۰.۲۰۷ و مقدار ضریب تی معنی‌داری ۳.۴۷ می‌باشد لذا می‌توان گفت بهبود شرایط نااطمینان سیاسی بر ورود گردشگران با نقش میانجی رشد اقتصادی تأثیر دارد. نتایج به دست آمده از فرضیه دوم نشان می‌دهد که بهبود شرایط نااطمینان سیاسی بر ورود گردشگران با نقش میانجی کاهش هزینه مصرفی تأثیر دارد. ضریب بهبود شرایط نااطمینان سیاسی و ورود گردشگران ۰.۳۱۷ می‌باشد. یعنی با افزایش یک واحدی بهبود شرایط نااطمینان سیاسی، ورود گردشگران به میزان ۰.۳۱۷ افزایش می‌یابد. بار عاملی این سازه نیز بالای ۰.۴۰ می‌باشد. مقدار ضریب تی معنی‌داری رابطه بین بهبود شرایط نااطمینان سیاسی و ورود گردشگران در سطح اطمینان برابر ۶.۸۵ و بیش‌تر از ۱.۹۶ می‌باشد لذا می‌توان گفت ارتباط معنی‌داری بین دو متغیر برقرار است. نقش متغیر کاهش هزینه مصرفی به عنوان متغیر میانجی، با توجه به اینکه ضریب مسیر بین دو متغیر بهبود شرایط نااطمینان سیاسی و کاهش هزینه مصرفی ۰.۳۰۱ می‌باشد، می‌توان گفت با اضافه شدن یک واحدی بهبود شرایط نااطمینان سیاسی، کاهش هزینه مصرفی به میزان ۰.۳۰۱ افزایش پیدا خواهد کرد. یعنی هزینه‌ها با کاهش مواجه خواهد شد و ورود گردشگر نیز آسانتر می‌گردد. ضریب تی معنی‌داری بین دو متغیر بهبود شرایط نااطمینان سیاسی و کاهش هزینه مصرفی ۵.۳۳ می‌باشد. هم‌چنین ضریب مسیر بین متغیر میانجی کاهش هزینه مصرفی، بر ورود گردشگران ۰.۳۲۴ و مقدار ضریب تی معنی‌داری ۶.۱۲ است لذا می‌توان گفت بهبود شرایط نااطمینان سیاسی بر ورود گردشگران با نقش میانجی کاهش هزینه مصرفی تأثیر معناداری دارد. نتایج به دست آمده از فرضیه سوم نشان می‌دهد که بهبود

شرایط نااطمینان سیاسی بر ورود گردشگران با نقش میانجی کنترل نوسان ارز تاثیر دارد. ضریب بهبود شرایط نااطمینان سیاسی و ورود گردشگران ۰.۳۱۷ است. یعنی با افزایش یک واحدی بهبود شرایط نااطمینان سیاسی، ورود گردشگران به میزان ۰.۳۱۷ افزایش می‌یابد. بار عاملی این سازه نیز بالای ۰.۴۰ می‌باشد. مقدار ضریب تی معنی‌داری رابطه بین بهبود شرایط نااطمینان سیاسی و ورود گردشگران در سطح اطمینان برابر ۶.۸۵ و بیش‌تر از ۱.۹۶ می‌باشد لذا می‌توان گفت ارتباط معنی‌داری بین دو متغیر برقرار است. نقش متغیر کنترل نوسان ارز به عنوان متغیر میانجی، باتوجه به این‌که ضریب مسیر بین دو متغیر بهبود شرایط نااطمینان سیاسی و کنترل نوسان ارز ۰.۱۲۶ است، می‌توان گفت با اضافه شدن یک واحدی بهبود شرایط نااطمینان سیاسی، کنترل نوسان ارز به میزان ۰.۱۲۶ افزایش پیدا خواهد کرد. ضریب تی معنی‌داری بین دو متغیر شرایط نااطمینان سیاسی و کنترل نوسان ارز ۲.۱۸ می‌باشد. هم‌چنین ضریب مسیر بین متغیر میانجی کنترل نوسان ارز بر ورود گردشگران ۰.۱۱۹ و مقدار ضریب معنی‌داری تی ۲.۶۷ است لذا می‌توان گفت بهبود شرایط نااطمینان سیاسی بر ورود گردشگران با نقش میانجی کنترل نوسان ارز تاثیر دارد.

به‌طور کل نتایج فرضیه‌ها نشان می‌دهد که بهبود شرایط نااطمینان سیاسی نقش ویژه‌ای در ورود گردشگران دارد؛ کم‌اینکه متغیرهای میانجی رشد اقتصادی، کاهش هزینه مصرفی، کنترل نوسان ارز نیز افزایش می‌یابد. بهبود شرایط نااطمینان سیاسی می‌تواند هزینه مصرفی یک گردشگر با کاهش مواجه و در نهایت افراد گردشگر زیادی بدین واسطه به کشور سفر نمایند. در کشورهایی مانند قطر، امارات، عربستان، مالزی، تایلند، ترکیه، به عنوان کشورهایی هستند که نسبت به صنعت گردشگری بسیار حساسیت نشان داده‌اند و با توسعه کشورهای خود سالانه گردشگران زیادی را جذب می‌نمایند. هم‌چنین به لحاظ زیر ساختی باید صنعت گردشگری در ایران تقویت شود. به عنوان نمونه کشور عربستان سالانه گردشگران مذهبی زیادی به سبب مراسم حج جذب می‌کند و از طرفی با برپایی برخی سمینارها و جشنواره‌ها گردشگران از کشورهای اروپایی نیز برای حضور تمایل نشان می‌دهند؛ کشور ایران نیز با توجه به اینکه از قدمت بالایی برخوردار است و جاذبه‌های فرهنگی و توریستی بسیاری می‌توان مشاهده کرد و همواره گردشگران زیادی از شهرهای ایران دیدن و ابراز رضایت نموده‌اند، می‌توان با ایجاد ثبات بیشتر و بهبود شرایط نااطمینان سیاسی چه در بحث روادید، مباحث مربوط به مراسم مذهبی، ورزشی، فرهنگی اقدام به جذب گردشگران زیادی نمود. گردشگری در تمامی کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه به عنوان یک صنعت مطرح است که می‌تواند تولید ناخالص افزایش دهد و باعث رشد اقتصادی گردد. نتایج این پژوهش‌ها مطابق با پژوهش‌های مینگ و لیو (۲۰۲۰)، قوش (۲۰۱۹)، آکادیری، آلول، اوزونر (۲۰۱۹)، دمیر و ارسان (۲۰۱۶) می‌باشد.

فهرست منابع

خامسی، سید مهدی، ۱۳۹۷، بررسی تاثیر عدم قطعیت سیاست اقتصادی بر شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران و نرخ دلار در ایران، کنفرانس بین المللی نوآوری در مدیریت کسب و کار و اقتصاد، تهران، <https://civilica.com/doc/854969>

- خطیب سمنا، محمدعلی؛ فتحی، منصوره (۱۳۹۱). بررسی راهکارهای توسعه‌ی گردشگری در استان آذربایجان غربی. *اقتصاد مالی*, 6(18), 95-112.
- خواجه نبی، فهیمه؛ زند مقدم، محمد رضا؛ کرکه آبادی، زینب. (۱۳۹۹). تحلیل ساختارهای اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، محیطی و نهادی در رشد و توسعه گردشگری شهری، مطالعه موردی: شهر گلوگاه. *فصلنامه علمی - پژوهشی پژوهش‌های بوم‌شناسی شهری* 2020.7469. doi: 10.30473/grup.2020.7469, 11(21), 13-28.
- رنجی، حسین؛ وزیری، حسین؛ رضائی، مژگان. (۱۳۹۳). بررسی کیفیت و چالش‌های مدیریتی در صنعت گردشگری در ایران، اولین کنفرانس ملی جغرافیا، گردشگری، منابع طبیعی و توسعه پایدار. <https://civilica.com/doc/357004>
- صامتی، مجید؛ حسینی، میر هادی؛ احسانی فرید، مینا. (۱۳۹۴). بررسی تأثیر ثبات سیاسی و حاکمیت قانون بر تعداد ورود گردشگران؛ مطالعه موردی: کشورهای منتخب اسلامی طی دوره ۲۰۱۲-۱۹۹۶. *پژوهش‌های راهبردی مسائل اجتماعی ایران*, ۴(۳), ۱-۱۴.
- کرد، آرزو (۱۳۹۴)، پایان‌نامه: بررسی وضعیت گردشگری الکترونیک در ایران و ارزیابی راهکار در جهت بهبود آن، دانشگاه آزاد اسلامی - واحد علوم و تحقیقات
- Akadiri, S. S., Alola, A. A., & Uzuner, G. (2020). Economic policy uncertainty and tourism: evidence from the heterogeneous panel. *Current Issues in Tourism*, 23(20), 2507-2514.
- Akron, S., Demir, E., Diezesteban, J. M., & Garcialogomez, C. D. (2020). Economic policy uncertainty and corporate investment: Evidence from the U.S. hospitality industry. *Tourism Management*, 77. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2019.104019>
- Baker, S. R., Bloom, N., & Davis, S. J. (2013). Measuring economic policy uncertainty. *Chicago Booth Research Paper*, 13-02.
- Balcilar, M., Bonato, M., Demirer, R. and Gupta, R. (2018), "Geopolitical risks and stock market dynamics of the BRICS", *Economic Systems*, Vol. 42 No. 2, pp. 295-306.
- Demir, E., & Ersan, O. (2018). The impact of economic policy uncertainty on stock returns of Turkish tourism companies. *Current Issues in Tourism*, 21(8), 847-855.
- Demir, E., & Gozgor, G. (2018). Does economic policy uncertainty affect tourism? *Annals of Tourism Research*, 69, 15-17. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2017.12.005>
- Elshaer, I. A., & Saad, S. K. (2017). Political instability and tourism in Egypt: Exploring survivors' attitudes after downsizing. *Journal of Policy Research in Tourism, Leisure and Events*, 9(1), 3-22. <https://doi.org/10.1080/19407963.2016.1233109>
- Eugenio-Martin, J. L., & Campos-Soria, J. A. (2014). Economic crisis and tourism expenditure cutback decision. *Annals of Tourism Research*, 44, 53-73.
- European Environment Agency. (2016). *Tourism*. Retrieved from <https://www.eea.europa.eu/soer-2015/europe/tourism>.
- Geisser, S. (1974). A Predictive Approach to the Random Effects Model, *Biometrika*, 61(1): 101-107.
- Ghosh, S. (2019). Uncertainty, economic growth its impact on tourism, some country experiences. *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 24(1), 83-107.
- International Monetary Funds (2016), *World Economic Outlook: Too Slow for Too Long*
- Chosh, S. (2021). Geopolitical risk, economic growth, economic uncertainty and international inbound tourism: an Indian Illustration. *Review of Economics and Political Science, ahead-of-print*. <https://doi.org/10.1108/REPS-07-2020-0081>

- Ivanov, S. H., Gavrilina, M., Webster, C., & Ralko, V. (2017). Impacts of political instability on the tourism industry in Ukraine. *Journal of Policy Research in Tourism, Leisure and Events*, 9(1), 100–127. <https://doi.org/10.1080/19407963.2016.1209677>
- Liu H, Liu Y, Wang Y. Exploring the influence of economic policy uncertainty on the relationship between tourism and economic growth with an MF-VAR model. *Tourism Economics*. 2021;27(5):1081-1100. doi:10.1177/1354816620921298
- Madanoglu, M., & Ozdemir, O. (2019). Economic policy uncertainty and hotel operating performance. *Tourism Management*, 71, 443–452. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2018.10.012>
- Ming, Y., & Liu, N. (2021). Political uncertainty in the tourism industry: Evidence from China's anti-corruption campaign. *Current Issues in Tourism*, 24(18), 2573-2587.
- Ringle, C. M., Sarstedt, M., Mitchell, R., and Gudergan, S. P. 2018\]. [Partial Least Squares Structural Equation Modeling in HRM Research](<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09585192.2017.1416655>). *The International Journal of Human Resource Management*, Volume 31(2020), Issue 12, pp. 1617-1643.
- Saha, S., & Yap, G. (2014). The moderation effects of political instability and terrorism on tourism development: A crosscountry panel analysis. *Journal of Travel Research*, 53(4), 509–521. <https://doi.org/10.1177/0047287513496472>.
- Stone, M. (1974). Cross-Validatory Choice and Assessment of Statistical Predictions, *Journal of the Royal Statistical Society*, 36(2): pp 111-147.
- Tiwari, A. K., Das, D., & Dutta, A. (2019). Geopolitical risk, economic policy uncertainty and tourist arrivals: Evidence from a developing country. *Tourism Management*, 75, 323–327. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2019.06.002>
- Webster, C. and Ivanov, S.H. (2014), “Geopolitical drivers of future tourist flows”, *Journal of Tourism Futures*, Vol. 1 No. 1, pp. 59-69.
- William H.Prado, “The relationship between cultural intelligence and perceived environmental uncertainty”, Dissertation, May 2006.

The Impact of Improving the Conditions of Political Uncertainty on the Arrival of Tourists with the Role Mediating of Economic Growth, Reducing Consumption Cost and Controlling Currency Volatilities

Seyedeh Fatemeh Abdollahi Bahnemiri

PhD Student in Business Management-Marketing, Department, Kish International Branch, Islamic Azad University, Kish, Iran,
Abdollahi.kish@gmail.com

Vahid Reza Mirabi

2Faculty member, Associate Professor of Management, Islamic Azad University, Central Tehran Branch, Tehran (Corresponding Author),
vrmirabi@yahoo.com

Ali Norouzi Mobarakeh

Faculty member, Assistant Professor of Management, Payame Noor University, Tehran, Iran, Email:
a.noroozi@gmail.com

Abstract

This research has been conducted to examine the Impact of Improving Political Uncertainty on the Arrival of Tourists with the mediating Role of Economic Growth, Reducing Consumption Cost, and controlling currency Volatilities. The Statistical Population of this Research is all People Active in the field of Finance, Economy and tourism, 274 People were randomly selected. The time Period of this Research is 2022. Data Collection is based on a Questionnaire; after Distributing the Questionnaire among the Interviewees, Data Analysis was done based on the Structural Model and Confirmatory Factor Analysis. After Examining the Coefficients and Factor Loadings, Verifying the Convergent and Divergent Validity, the Significance of the Model was also Measured. The Result of the First Hypothesis Shows that Improving the Conditions of Political Uncertainty with the mediating role of Economic Growth has an Effect on the Arrival of Tourists. As a Result of the Second Hypothesis, it was found that improving the Conditions of Political Uncertainty with the mediating Role of Reducing the Consumption cost has an Effect on the Arrival of Tourists. The Third Result indicated that the Improvement of the Conditions of Political Uncertainty with the mediating Role of Control of Currency Volatilities has an Effect on the Arrival of Tourists. Finally, the Coefficient of Determination and the Criterion of Waiver in order to the Accuracy and Predictive Power of the Model and the SRMR index were evaluated in Order to Confirm the Model.

Keywords: Improving the Conditions of Political Uncertainty, Arrival of Tourists, Economic Growth, Reduction of Consumer Cost, Controlling Currency Volatilities

